

laga pärasoolikalt sisse aiada (näppu täis soola klaasi wee sees), se puhastab ta kõhtu.

Räsa ja jalgu ja kõiki neid kohtasid, mis ehk veel nattuke kohmatand on, peab ka pärast elusse tulemist külma wee sisse lastetud linase riidega kinni mässima, seeni, kui nahk kooniste sojaks saab.

Kui ükspäinis mõned ihu liikmed ära kohmetawad, siis peab neid nisama akkama lumega, jäega ja külma weega õeruma, et naad terweks saaksid. Pärast seda, kui nahk juba õieti sojaks saab, võib mõnda muud suuremisi arstimise asju pruukida. 1812 aastal sai väga kuulsaks üks wedel arsti rohi, mis tohter Jakobi tegi kamposse (kamfori) piritusest ja weest, kus sahwrani leht leotud oli; ta wõtis neid mõlemid ühe wõrra. Sellega peab aiget kohta kasima. Riidetakse ka seda rohtu, mis on ühewõrra salpeetri appust ja kaneli weest tehtud. Neid peab ka mõlemid ühe wõrra panema. Skitserini on väga ea siis pruukida, kui aige koht akkab mada wälja aijama. Kollodiumiga lastetakse paistetand kohti; ta õijab aiget kohta õerumise eest ja alandab ka natuke paistust, aga teda ei kõlba mitte siis pruukida, kui juba

aige koht mada wälja ajab, iseäranis seda kohta ei pea kunagi temaga määrima, kuni mada wälja tuleb. Seda sama peab ka liimist ütlema, mis ka paistetust ärawõttab ja õerumise eest õijab.

Aga se kõige parem ja igal pool leitaw rohi on nehwit (kiwi sõe õli), sellega peab määrima külmanud kohta korda kaks, kolm päewa ja ka veel sagedamine, kui aigus suur on. On ea, aiget kohta veel kuus nädalt pärast seda määrida, kui ta on jo kooniste terweks saanud, et aigus jälle tagasi ei tuleks, mis sagedaste suure külмага juhtub.

Räägitakse veel, et kui Rootsi maal inimene lasseb mõne oma liikme ni kangele ära külmata, et lumega ja jäega õerumine ei aita midagi, ja pärast õerumist liige jääb veel tuimaks ja on paistetand kui klaas, siis annab talle suurt abi palaw kana sõnnik, mis ta aige koha peale pannakse, aga kui käsi ehk jalg aige on, siis panewad Rootslased neid otse ühe nõu sisse, mis seda sõnnikut täis on. Seda teewad naad kaks kord päewas, seeni, kui naad terweks saawad.

Ane rasw on siis väga ea, kui aigus ferge on; suurte aiguste juures ei aita ta midagi. Ane ja